

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การเลือกสาขาเศรษฐกิจสำคัญสำหรับการพัฒนาภาคเหนือตอนบน :

วิเคราะห์โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิตระดับภาค

ชื่อผู้เขียน

นายสมบัติ สิงมหาราช

เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วสันต์ ศิริพุต

ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สเดียร์ ศรีบุญเรือง

กรรมการ

อาจารย์ ดร.สังคม สุวรรณรัตน์

กรรมการ

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ คือ 1) จัดสร้างตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย และ 2) จัดลำดับความสำคัญของสาขาเศรษฐกิจเพื่อหาสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญของภาคเหนือตอนบน โดยอาศัยตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิตระดับภาคที่จัดสร้างขึ้น แล้วคำนวณหาผลการเชื่อมโยงไปข้างหน้าและข้างหลังทางค่านผลผลิต การจ้างงาน และรายได้ เพื่อไว้เป็นแนวทางในการพิจารณาเลือกสาขาเศรษฐกิจสำคัญที่จะกำหนดนโยบายในการพัฒนาภูมิภาคนี้ตามแนวความคิดความเชริญเติบโตแบบสมดุล(imbalanced growth concept) ของ Hirschman

วิธีการของการศึกษานี้ คือ 1) จัดสร้างตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของภาคเหนือตอนบนจากตารางค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิต-ผลผลิตของประเทศไทย ปี พ.ศ.2533 โดยการตัดตอนสาขาการผลิตที่ไม่มีการผลิตในภาคเหนือตอนบนและรวมกุ่มสาขาการผลิตของทางระดับประเทศให้สอดคล้องกับโครงสร้างการผลิตของภาคเหนือตอนบน 2) ใช้ค่าคัดชนี simple location quotient ทำการปรับหาค่าสัมประสิทธิ์ของภาคเหนือตอนบน 3) คำนวณหาผลการเชื่อมโยงไปข้างหลังและข้างหน้าตามแนวความคิดของ Rasmussen และ Bulmer-Thomas ตามลำดับ และ 4) หาผลการเชื่อมโยงรวมโดยรวมผลการเชื่อมโยงไปข้างหลังและผลการเชื่อมโยงไปข้างหน้าเข้าด้วยกัน เพื่อขัดข้อข้อด้วยที่เกิดจากการจัดลำดับความสำคัญของผลการเชื่อมโยงไปข้างหลังและข้างหน้าไม่สอดคล้องกัน

ผลการศึกษาแสดงໄດ້ดังนี้ ກີ່ວ

1. ผลการเชื่อมโยงทางค้านผลผลิต สาขาวิชาผลิตที่สำคัญสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาวิชาบริการทางการเกษตร สาขาวิชาเรียนปศุสัตว์ สาขาวิชาช่างสัตว์ สาขาวิชาปศุกษา 2 และสาขาวิชาโภชสีข้าว

2. ผลการเชื่อมโยงทางค้านการจ้างงาน สาขาวิชาผลิตที่สำคัญสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาวิชาปศุกษา สาขาวิชาโภชสีข้าว สาขาวิชาบริการทางการเกษตร สาขาวิชาปศุพิชชื่น ๆ และสาขาวิชาเรียนปศุสัตว์

3. ผลการเชื่อมโยงทางค้านรายได้ สาขาวิชาผลิตที่สำคัญสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาวิชาบริหารราชการและการป้องกันประเทศ สาขาวิชาศึกษา สาขาวิชาสถานบันการเงิน สาขาวิชาบริการอื่น ๆ และสาขาวิชาการประปา

4. ผลการเชื่อมโยงโดยรวมทั้งหมดจาก ผลการเชื่อมโยงทางค้านผลผลิต ค้านการจ้างงาน และค้านรายได้ สาขาวิชาผลิตที่สำคัญจากการเชื่อมโยงสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาวิชาบริการทางการเกษตร สาขาวิชาป่าไม้ สาขาวิชาเรียนปศุสัตว์ สาขาวิชาช่างสัตว์ และสาขาวิชาปศุกษา

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาจากผลการเชื่อมโยงโดยรวมทั้งหมด สามารถสรุปได้ว่า ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยมีศักยภาพสูงที่จะพัฒนาสาขาวิชาเพาะปลูก สาขาวิชาเรียนปศุสัตว์ และสาขาวิชาอุตสาหกรรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ดังนั้น รัฐบาลควรให้การส่งเสริมและเพิ่มการผลิตทางค้านการเพาะปลูก และการเรียนปศุสัตว์ เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร อาทิเช่น อุตสาหกรรมการแปรรูปผัก-ผลไม้ อุตสาหกรรมการแปรรูปเนื้อสัตว์ และอุตสาหกรรมการผลิตอาหารสัตว์ เป็นต้น

นอกจากนี้รัฐบาลควรให้การส่งเสริมสาขาวิชาสถานบันการเงิน เพื่อให้บริการทางการเงินแก่ สาขาเศรษฐกิจที่มีศักยภาพสูงดังกล่าวข้างต้น รัฐบาลจะต้องสนับสนุนงานวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยี การผลิตทั้งภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร มาตรการเหล่านี้จะก่อให้เกิดความเชื่อมโยงและเกื้อหนุนแก่ทุกสาขาเศรษฐกิจ และทำให้สุ่มจะทำให้ระบบเศรษฐกิจของภาคเหนือตอนบนขยายตัวทั้งทางค้านผลผลิต การจ้างงาน และเพิ่มรายได้แก่ประชาชน

Thesis Title Identification of Key Economic Sectors for Upper-Northern Development : A Regional Input-Output Analysis

Author Mr.Sombat Singkharaj

M.Econ. Economics

Examining Committee :

Assist. Prof. Vasant Siripool Chairman

Assist. Prof. Dr.Satienan Sriboonruang Member

Lecturer Dr.Sangkom Suwannarat Member

Abstract

The main objectives of this study are (1) to construct input-output table of upper-northern Thailand, and (2) to find key economic sectors of the region by using the regional input-output table constructed above to compute production, employment and income backward and forward linkages and use them as tools for considering investment decision in various economic sectors in this region according to the unbalanced growth concept of Hirschman.

The methods of this study are (1) the construction of upper-northern region input-output table from 1990's national input-output coefficients table by aggregating economic sectors of national table which consistent to economic structure of the region, (2) use simple location quotients to adjust and find regional coefficients, (3) compute backward linkages and forward linkages following the concepts of Rasmussen and Bulmer-Thomas respectively, and (4) find total aggregate backward and forward

linkages, in addition, to avoid the contrast results of backward linkages and forward linkages.

The results of this study showed the first five highest ranked of key economic sectors considered (1) by production linkages are agriculture services, livestock, slaughtering, paddy, and rice milling, (2) by employment linkages are paddy, rice milling, agriculture services, other crops, and livestock, (3) by income linkages are public administration and defence, education, banking, other services, and water supply, and (4) by overall total linkages of production, employment, and income effects are agriculture services, forestry, livestock, slaughtering, and paddy.

When consider the results of this study from overall total likages, it can be concluded that upper-northern region of Thailand has high potential to develop crops, livestock, and agro-industry sectors. Therefore, the government should promote and increase the production of crops and livestock to support various agro-industries i.e. vegetables and fruits processing products, animal processing products, and animal feed products etc.

In addition, the government should promote banking sector to provide financial services to high potential economic sectors mentioned above. Besides, the government should also promote the research and development of technology in the agriculture and agro-industry sectors. This policy will create the linkages and supporting all economic sectors. Consequently, it will create economic growth, increase employment and income of the people in the upper-north.